

Ændringsforslag nr. 4 forkastedes, idet 14 stemte for, 90 imod.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 93 stemmer (V, S, DF, KF, KD og Anders Møller (UFG)) mod 13 (SF, RV og EL).

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 210:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk styrkebidrag til NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/5 2004. Første behandling 18/5 2004. Betænkning 27/5 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 97 stemmer (V, S, DF, KF, RV, KD og Anders Møller (UFG)) mod 1 (EL); 7 (SF) stemte hverken for eller imod.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 213:

Forslag til folketingsbeslutning om fortsat dansk bidrag til en multinational sikringsstyrke i Irak.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 19/5 2004. Første behandling 26/5 2004. Betænkning 28/5 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Kl. 14.25

Forhandling

Villy Søvndal (SF): Vi står nu og skal diskutere forlængelsen af en indsats, som SF konsekvent har været imod: igangsættelse af en krig, der anvendte alle de forkerte begrundelser.

Powell, den amerikanske udenrigsminister, har beklaget, at han blev misinformeret af eksilirakere og fremlagde dokumentation i FN, der ikke var nogen baggrund for.

Det er oplagt, at terrorargumentet på samme måde ikke holdt for en nærmere prøvelse.

Så nu står Danmark sammen med en række andre lande midt i et morads, som et flertal her i Folketinget bestående af regeringspartierne og Dansk Folkeparti har været med til at skabe.

Det har været anvendt som argument imod, at Danmark skulle slutte eventyret i Irak, at det ville være at stikke halen mellem benene. Jeg tror, at man på et senere tidspunkt når til den erkendelse i den her krig, at jo længere man bliver, jo større problemer skaber man. Sandheden er jo, at det, der sker i øjeblikket, ikke er en borgerkrig mellem irakiske grupper, det, der sker i øjeblikket, er en krig mellem store dele af den irakiske befolkning – og en voksende del – og så de besættelsesmagter, der er til stede i Irak.

Det er der lande rundt om os der er i færd med at erkende. Det er grunden til, at den nye spanske regering har trukket tropperne hjem. Da spanierne gjorde det, fulgte Honduras, den Dominikanske Republik og Nicaragua med, også fordi det var Spanien, der havde trukket dem ind. Norge har meddelt, at man ikke vil forlænge norsk deltagelse i Irak, når det nuværende mandat udløber den 1. juli i år.

Hvad er så situationen nu? Situationen er, at der dagligt sker forværringer og krigsmagterne,

besættelsesmagterne, står i en trængt situation. De udgør et selvstændigt problem i forhold til at finde en løsning i Irak på grund af alle fejltagelserne, på grund af alle overgrebene, på grund af torturen, på grund af mordene, på grund af tyverierne.

Derfor vil SF fastholde en konsekvent linje, vi har lagt fra krigens start, nemlig vi er imod det.

Så blot til slut nogle enkelte kommentarer til enkelte partier.

Jeg synes måske, det ville være klædeligt, hvis repræsentanter fra Venstre og De Konservative på et tidspunkt på linje med store statsmænd som Powell vil gå herop på Folketingets talerstol og erkende: Vi tog fejl, vi blev bildt noget ind af nogle eksilirakere, der havde nogle helt, helt andre dagsordener end det, der var den erklærede hensigt med krigen i Irak.

Jeg savner også Dansk Folkepartis entusiasme. Hvis man husker tilbage til, da krigen startede, var Dansk Folkeparti helt fremme i skoene med erklæringer om den nødvendige, retfærdige krig. Jeg synes, Dansk Folkepartis medlemmer er blevet så underligt tavse på det sidste.

Jeg synes slet ikke, de deltager i debatter, hverken i aviser eller andre medier. Det er da underligt, for normalt står man virkelig sammen, når tiderne er trængte. Og der synes jeg Dansk Folkeparti har trukket sig underligt langt tilbage.

Jeg forstår heller ikke, at Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre på det her tidspunkt giver en betingelsesløs forlængelse af den nuværende besættelse af Irak. Jeg synes, det er uforståeligt, at man ikke bruger situationen til i det mindste at kræve nogle betingelser opfyldt. Jeg kan godt se, at bl.a. Det Radikale Venstre efterfølgende har meldt ud, at de skam på længere sigt har nogle ønsker, der skal opfyldes – det tror jeg gerne – men det afgørende er vel at fremsætte de ønsker på det tidspunkt, hvor man forhandler, hvor man så at sige har noget at handle om, og der forstår jeg ikke Det Radikale Venstres og Socialdemokraternes betingelsesløse tilslutning til en mission, som jeg synes for hver dag der går mister sit perspektiv.

De afgørende spørgsmål, der skal klares i den kommende tid, er bl.a.: Hvordan stiller man sig til fuld irakisk suverænitet? Hvorfor gjorde de partier, der var imod krigen, men har støttet besættelsen, det ikke til et ufravigeligt krav for dansk deltagelse, at irakerne opnåede fuld suverænitet? Det er jo det, der diskuteres i FN i øjeblikket. Og der er meget behov for, at de, der støtter, at FN skal have en langt mere bestem-

mende rolle, langt mere aktivt går ind i den her debat.

Kl. 14.30

Det irakiske regeringsråd har udtalt sig meget klart. I svaret på et af udvalgsspørgsmålene, nemlig spørgsmål 28, har det irakiske regeringsråd linet sine krav for magtoverdragelsen op. Jeg vil bare nævne tre af punkterne, som er ganske essentielle.

Det ene punkt hedder fuldstændig kontrol over de væbnede styrkers aktiviteter og indre sikkerhedsoperationer. Det er et krav, som Powell afviste i sidste uge. Hvordan stiller den danske regering sig til det krav? Det spørger jeg udenrigsministeren om. Og hvordan stiller Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre sig til det krav? Vil de være med i den kamp, der kommer til at foregå i FN for, at fuld suverænitet også betyder, at man opnår den fuldstændige kontrol og ikke kun et hjørne af kontrollen?

Det næste krav, man stiller op – det er gengivet som bilag til svaret på spørgsmål 28 – er fuld adgang og kontrol over olien og andre naturlige ressourcer. Det betyder, at man skal vride den irakiske økonomi ud af den amerikanske kontrol, og hvis det skal lykkes med de økonomiske interesser, der er på spil, er det helt afgørende, at nogle hjælper den proces på vej. Det gør man ved at stille betingelser, og igen det undrende spørgsmål: Hvor var Socialdemokraterne, og hvor var Det Radikale Venstre på det tidspunkt, hvor der blev forhandlet, og hvor der kunne stilles krav som betingelse for at støtte en fortsættelse af styrkerne?

Det tredje punkt, der er nævnt som det irakiske regeringsråds krav, er fuld management over den irakiske udviklingsfond, altså en fuldstændig irakisk kontrol over pengene. Det lader sig ikke gøre, medmindre nogle kaster sig ind i det her slagsmål til fordel for den kommende irakiske regering, til fordel for FN og imod de dele af den amerikanske administration, der har helt, helt andre interesser. Og igen et undrende spørgsmål: Hvor var Socialdemokraterne, og hvor var Det Radikale Venstre, da den type krav kunne stilles?

Når det er så afgørende, er det jo, fordi vi står over for det store slagsmål i FN om, hvilken rolle FN skal spille fremover, hvilken rolle USA skal spille, og om det vil lykkes at få USA til at erkende, at den krig, der blev indledt, var bygget på forkerte forudsætninger, at man havde begået overgreb ikke kun i fængslerne – det er derfra, vi har de uhyggelige billeder – men at

17.000 mennesker er blevet dræbt, heraf hovedparten fuldstændig uskyldige mennesker, der gik rundt på gaden.

Hvis ikke den erkendelse når langt, langt, langt ned i det internationale samfund, også så dybt, at man siger undskyld, at man beklager over for den irakiske befolkning, at man efter 13 års sanktioner påførte dem en krig, der ikke havde en eneste legitim begrundelse, så tror jeg, det bliver svært at komme ud af det morads.

Det, jeg savner, er, at Danmark i den position ikke står bag den mest højreorienterede amerikanske administration, vi nogen sinde har haft, men at Danmark er et land, der stiller sig bag FN, at Danmark konsekvent er et land, der stiller sig på den irakiske befolknings side i forsøget på at redde stumperne. Hvis det skal lykkes, så er det – undskyld mig – nødvendigt at tale langt, langt klarere, end det sker i det her forslag.

SF stemmer imod.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Der var jo ikke meget nyt i det, hr. Villy Søvndal sagde. Det er så, hvad det er; hvis det var rigtigt, gjorde det jo ikke noget, at det blev gentaget.

Men jeg vil godt spørge hr. Villy Søvndal: Hvis man nu havde fulgt hr. Villy Søvndals råd både i dag, for et halvt år siden og for halvandet år siden, hvis Danmark havde fulgt dem, hvis Estland, hvis Holland, hvis Letland, hvis New Zealand, Rumænien, Slovakiet, Tjekkiet, Norge og Italien, alle de 32 lande, havde fulgt dem, hvem havde så regeret Irak i dag? Det havde den diktator, Saddam Hussein, den diktator, der var skyld i ikke 17.000, som der tilsyneladende er omkommet i de sidste halvandet år, men omkring 20.000 om måneden år efter år, den, der myrdede 60.000 af sin egen befolkning med giftgas, den, der angreb to andre lande, den, der sendte missiler over et fredeligt land, Israel, og den mand, der altså brød samtlige menneskeretigheder og alle resolutioner – det havde været konsekvensen, hvis vi havde fulgt hr. Søvndals opskrift.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, hr. Helge Adam Møller i den lange historie glemmer at sige, hvem det nu var, Saddam Hussein var en tæt ven og allieret af, dengang man havde krigen mod Iran.

Hr. Helge Adam Møller kan prøve at klikke ind på unclassified på Googles søgemaskine, så vil hr. Helge Adam Møller finde det sted, hvor Rumsfeld trykker Saddam Hussein i hånden i 1980'erne, da han var en hel tæt ven og allieret, og hvor man ikke løftede et øjenbryn i forhold til de ting, som Saddam Hussein lavede; de eneste, der gjorde det, var den venstrefløj, der blev udraderet i Irak.

Så jeg synes, det er en meget selektiv historiefortælling, hr. Helge Adam Møller gentager.

Hvad var der så sket, hvis man havde fulgt SF's råd? Så havde man ophævet sanktionerne på et tidligere tidspunkt, end det skete, og så havde man ikke tvunget en irakisk befolkning i knæ, i det omfang det skete, hvilket i virkeligheden var med til at forlænge Saddam Husseins regeringstid. Og så havde man først og fremmest fulgt FN, ladet Blix gøre det arbejde færdigt, han bad om at få lov til at gøre færdigt, men hvor hr. Helge Adam Møller sammen med det andet regeringsparti og Dansk Folkeparti og Bush blokerede den proces.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, det, der er sket, er, at der er nogle, der er blevet klogere. Der var nogle, der fandt ud af, hvilken tyran og hvilken skurk Saddam Hussein var. Han kan kun sammenlignes med en Hitler eller en Stalin eller en Milosevic; det er jo op i den kategori, vi skal. Men havde hr. Villy Søvndal haft magt, som han havde agt, så havde Saddam Hussein stadig væk siddet ved magten, og vi var ikke kommet længere, for nu siger hr. Villy Søvndal, at vi skulle have fulgt FN-sporet osv.

Lad mig minde om, at da den første resolution kom i 1991, fik han 6 uger til at opfylde resolutionen. Der gik 132 måneder og 23 resolutioner! Der var nemlig ikke vilje til at gøre noget som helst. Så hr. Villy Søvndal kunne rolig have taget ned og besøgt Irak, og den, der havde været hersker i dag, hvis det havde været hr. Villy Søvndals politik, der var blevet fulgt, var Saddam Hussein, og der havde stadig væk været det rædselsregime.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg tror ikke, hr. Helge Adam Møller ejer den genetiske evne, som f.eks. Powell har, til at sige: Jeg tog fejl! Jeg tror, det er helt utænkeligt, at hr. Helge Adam Møller kan nå frem til den konklusion og sige den sætning, men sandheden er, at

det hele jo byggede på fortelser, på fordrejelser, på usandheder. Det var derfor, Powell i sidste uge sagde: Jeg blev ført bag lyset. Det blev hr. Helge Adam Møller altså også.

Virkeligheden er, at hvis man havde villet, så kunne man have bygget den FN-styrke op, der var forudsætningen, og have ladet Blix afslutte det arbejde, han ikke fik lov til at afslutte, og man ville have konstateret, at en række af de argumenter, som hr. Helge Adam Møller også var med til at fremføre, da han stemte for krigen, var forkerte. Argumentet om masseødelæggelsesvåben, argumentet om terrorforbindelse, argumentet om de drivende skyer, der ville komme ind over vore byer – alt sammen var forkerte argumenter.

Så kunne man have foretaget en disposition, der var støttet af en international retsorden, og ikke den form for selvtægt, som hr. Helge Adam Møller var med til at fremme.

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Hr. Villy Søvndal efterlyser Socialdemokraternes holdning, går jeg ud fra, til det, vi har til behandling i dag, nemlig forlængelse af mandatet, og jeg vil da gerne om ikke andet så gentage, hvad der blev sagt ved førstebehandling: at Socialdemokratiet stemte imod deltagelse i krigen i Irak, og den blev som bekendt vedtaget af regeringen støttet af Dansk Folkeparti. Efterfølgende har vi erkendt Danmarks rolle – Danmark blev ført ud i denne krig – som besættelsesmagt, og der har folkeretten nogle bestemmelser om, hvilke opgaver og pligter man har i den sammenhæng.

Med hensyn til betingelser er det vores forudsætning, at FN kommer ind i en meget stærkere rolle. Vi noterer os, at der skal føres en fælles EU-strategi i Irak.

Kl. 14.40

Det ligger også i vores stillingtagen, at vi kun ønsker at være til stede med dansk militær i Irak, såfremt vores tilstedeværelse er ønsket af den regering, der nu måtte komme i Irak. Hvis vi ikke er ønsket der, så er der jo ingen grund til, at vi er der.

Det er vores håb, at der snart bliver mere stabile forhold i Irak.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg er helt med på forskellen i det historiske udgangspunkt, nemlig at Socialdemokraterne og De Radikale ikke støttede krigen fra starten.

Men det, jeg synes må være afgørende at spørge de danske Socialdemokrater om, er, om man ikke synes, de spanske socialister traf en klog beslutning, dengang de kædede deres tilstedeværelse sammen med, at hvis der ikke var nået en aftale med FN inden en bestemt dato, så deltog Spanien ikke længere.

Hvorfor vil de danske Socialdemokrater ikke være med til på samme måde at sætte det fornødne pres på, der kan sikre, at FN i virkelighedens verden kommer i den afgørende rolle? Det sker kun, hvis nogle er villige til at levere det nødvendige pres. Det er jo ikke nok at sige, at FN skal ind i en stærkere rolle, vil jeg gerne sige til hr. Per Kaalund. Det er ikke nok. Det afgørende er, at FN kommer ind i den *bestemmende* rolle; det afgørende er, at FN kommer ind i en situation, hvor FN har den fulde kontrol og ikke kun får en smule mere, end de har i dag.

Jeg vil så spørge hr. Per Kaalund, om forudsætningen for Socialdemokraternes støtte er, at der er en fælles EU-strategi – sådan hørte jeg det – som alle EU-lande vil være i stand til at bakke op. Er det en klar forudsætning fra Socialdemokraternes side?

(Kort bemærkning).

Per Kaalund (S):

Spaniens stillingtagen er jo kendt af alle, men jeg mener, der er en forskel i Spaniens og Danmarks situation. Danmark var direkte krigsførende og sendte direkte militær i de første aktioner, og dermed er vores position en anden end den spanske.

Med hensyn til den fælles EU-strategi er det vores håb, at EU kan tage sig sammen til at få en fælles strategi i forhold til Irak i hele den genopbygningsfase, der jo kommer til at strække sig over mange år. Med hensyn til om det er en direkte forudsætning, vil vi sige, at det er FN-resolutionen, der er en væsentlig forudsætning, og det er den, der vil blive arbejdet under, men selvfølgelig er det ønskværdigt, at EU får en fælles strategi på området.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, hr. Per Kaalund er lidt forsigtig i vurderingen af de spanske socialister. Der har jo

været en voldsom hetz mod dem fra dele af højrefløjen herhjemme. Jeg synes, det er flot, at et nyvalg betyder, at der også kommer en ny politik, og at et parti, der er gået til valg på at ophøre med at deltage i krig og besættelse og har en tilslutning fra over 80 pct. af den spanske befolkning, tager konsekvensen og står fast på sit standpunkt.

Derfor synes jeg, Socialdemokraterne er lidt valne i det her spørgsmål, på samme måde som jeg synes, hr. Per Kaalunds svar var meget nølende på spørgsmålet om en fælles EU-strategi. Det var bestemt ikke, hvad man kan karakterisere som et klart svar.

Det synes jeg heller ikke FN-svaret var. Hvad betyder en stærkere rolle? Betyder det den fulde kontrol over økonomi, over politik, over militær, eller er det nok med hjørner, for at Socialdemokraterne vil føle sig tilfredsstillet?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Hvor er det godt, at der snart er sommerferie for det danske Folketing, for når man hører en tale som den, hr. Villy Søvndal holdt for et øjeblik siden, ved en anden behandling, hvor vi har haft en grundig drøftelse under førstebehandlingen, så er det godt nok på grænsen til, hvornår befolkningen synes at nu bliver nok nok.

Jeg vil gerne spørge hr. Villy Søvndal: Er det ikke på tide at finde en ny plade, en plade, der kan spille en melodi om, at man ønsker at tage et ansvar, og at man ønsker at gøre en forskel, en plade, der kan spille en melodi om, at når man har et ønske om, at FN skal være en central spiller, så bakker man op om FN? Og dermed også, når FN siger i resolution 1511: ... vil så mange som muligt af medlemslandene hjælpe med at sikre situationen, så vi kan genopbygge et demokratisk og frit Irak.

Kl. 14.45

Men hvor er SF? Der er ikke vilje til ansvarlighed, og der er ikke vilje til at gøre en forskel. Det er sørgeligt, men det er godt, det snart er sommerferie.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det sidste er jeg sådan set enig i, det der med, at det er godt, der er sommerferie, og jeg synes bestemt, at det er rart, der er ting, man kan samles om.

Men jeg vil godt spørge hr. Ulrik Kragh: Skulle vi ikke lade det være op til befolkningen at af-

gøre, hvad befolkningen synes? Meningsmålingerne bevæger sig i den retning, at stadig flere synes, at det eventyr, hr. Ulrik Kragh var med til at anbefale sammen med vennerne i Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, bliver mere og mere underligt for hver dag, der går. Modstanden vokser, og det tror jeg da også hr. Ulrik Kragh har bemærket. Befolkningen er meget velorienteret om, hvad der sker, og også meget velorienteret om, at ikke en eneste central begrundelse, hr. Ulrik Kragh fremførte for at gå med i krigen, holdt vand, og jeg tror, det er grunden til, at befolkningen tager den stilling, den tager.

Jeg bliver altså også næsten øm om hjertet, når jeg hører mennesker, der imod FN gik i krig, omklamre FN i et patetisk forsøg på at købe aflad for den krig, der aldrig nogen sinde var begrundet noget som helst sted i FN, tværtimod; det er en kendt sag, at der netop var et flertal i FN's Sikkerhedsråd, der ikke ville stemme for denne her krig. Så jeg vil godt sige til hr. Ulrik Kragh: Vær lidt forsigtig med at omklamre FN.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu kan man jo fristes til at konkludere, at det for SF og hr. Villy Søvndal er vigtigst, hvad meningsmålingerne siger, men det at tage ansvar, det at ville gøre en forskel, og det at bakke op om FN, når FN beder alle medlemslande om at deltage i sikringen af Irak, har ikke noget med meningsmålinger at gøre, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvndal – tværtimod.

Og så det vrøvl med, at man ikke bakkede op om FN, dengang man iværksatte afvæbningen af Saddam Hussein! FN havde tydeligt og klart sagt til Saddam Hussein: Hvis ikke du kan rede-gøre for, hvad du har gjort med dine masseødelæggelsesvåben, så vil det få alvorlige konsekvenser. Den diskussion har vi haft til evindelighed; den kan vi ikke blive enige om. Det, der står tilbage i dag, er, at når FN ønsker, at medlemslandene skal hjælpe med at sikre, at vi kan udvikle et frit og demokratisk Irak, så tager SF ikke ansvar. Det er sørgeligt, men vi må bare konstatere, at sådan er det.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Lad os bevæge os lidt væk fra festtalerne og spørge hr. Ulrik Kragh: Hvordan går det så med etableringen af det frie, demokratiske Irak?

Hvad er resultatet på bundlinjen godt og vel et år efter krigen?

Det er for det første, at man har fået terroren til at eksplodere i et område, hvor der ikke var grobund for international terror, og det er for det andet, at man har fået skabt nogle modsætningsforhold mellem civilisationer i et omfang, vi næsten aldrig har set før. Dels skaber man nye terrorister, dels bliver man et trækplaster for alverdens terrorister.

Derfor er den triste sandhed, at det, som Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti har bidraget med i Irak, på ethvert punkt har været med til at bringe Irak længere væk fra en situation, som jeg tror alle ønsker, nemlig en situation med et demokratisk Irak, en situation, hvor der ikke er en trussel om at få endnu en islamisk fundamentalistisk stat i Mellemøsten.

Problemet er, at man har anvendt nogle virkemidler, der fremmer det stik modsatte af, hvad man har hævdet man ville fremme.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Til det første, hr. Villy Søvndal sagde om, at krigsgrundlaget ikke var i orden tilbage i marts sidste år: Det var vi jo fuldstændige enige om.

Jeg kunne godt tænke mig at sige til hr. Villy Søvndal, at fordi man ikke var for deltagelse i krigen i marts sidste år, så kan man jo godt være for at vinde freden i Irak. Man kan jo godt være i Irak i dag, fordi der er en irakisk befolkning, der alt for længe har lidt under krige, elendighed og undertrykkelse, og som man gerne skulle hjælpe til en bedre tilværelse.

Det kunne også godt tænkes, at grunden til, at man er i Irak, er, at der er en FN-resolution, der er enstemmigt vedtaget i Sikkerhedsrådet, og som opfordrer FN's medlemslande til at bidrage til en stabilisering og en hjælp til at genopbygge et nyt og frit Irak.

Kl. 14.50

Jeg vil bare høre, om ikke hr. Villy Søvndal kan bekræfte, at sådan forholder sagen sig.

Vi støtter jo ikke det danske bidrag og forlængelse af de danske styrker af hensyn til Bush eller af hensyn til den danske statsminister – absolut ikke. Vi støtter jo af hensyn til den irakiske befolkning og med det klare grundlag, at der er en klar FN-resolution, der opfordrer FN's medlemslande til det.

Så jeg vil bare høre hr. Villy Søvndal: Kan SF ikke tænkes også – når FN's Sikkerhedsråd op-

fordrer til en stabilisering – at støtte, at Danmark bidrager til en stabilisering i Irak?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, det analytiske spørgsmål, hr. Jeppe Kofod springer over – og så bliver sådan en diskussion jo lidt indviklet – er: Er det sandsynligt, at den nuværende militære tilstedeværelse i Irak af primært USA og England og i meget mindre grad Danmark vil bidrage til de mål, der er sat? Er det med til at bekæmpe terroren? Er det med til at frembringe en situation, hvor den irakiske befolkning synes, at det går fremad? Er det med til at frembringe en situation, hvor forholdet mellem Vesten og de arabiske lande bringes til en position, der er bedre eller dårligere?

Når man har besvaret de spørgsmål, synes jeg, man igen kan overveje, om man tror, at det her klares med militære midler eller det først og fremmest er helt, helt andre ting, der skal til. Det kan jeg ikke nå at sige nu, men det vil jeg gerne svare på i næste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Jeppe Kofod (S):

Jeg stillede hr. Villy Søvndal et konkret spørgsmål.

Hvis man nu forestiller sig – og det kan man meget vel gøre – at FN's Sikkerhedsråd inden for meget få uger enstemmigt vedtager en ny resolution, altså hvis man med både Frankrigs stemme og med Ruslands stemme og med Kinas stemme osv. vedtager en resolution, der opfordrer FN's medlemslande til at bidrage til en stabilisering af Irak, til at hjælpe med den politiske proces i landet, hvor FN får en central rolle, og Danmark i den forbindelse også bliver bedt om at bidrage til en stabilisering af landet, er det så sådan, at SF vil støtte, at vi bidrager til en stabilisering af Irak, eller hvad?

Eller er det sådan, at SF også i det spørgsmål vil sige: Nej, det vil vi ikke – selv om der ligger en enstemmig resolution i FN's Sikkerhedsråd, der opfordrer FN's medlemslande til det? Det er det gode spørgsmål, må jeg sige til hr. Villy Søvndal.

Jeg er fuldstændig enig med hr. Villy Søvndal i, at Bushs udenrigspolitik og krigsbeslutningen var katastrofal, men nu gælder det om at vinde freden og støtte irakerne på trods af forløbet, og det er vedrørende det spørgsmål, jeg efterlyser SF's holdning til det her og spørger: Hvis der

kommer en enstemmig vedtaget resolution i Sikkerhedsrådet, bakker man så op?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes stadig væk, at det, hr. Jeppe Kofod ikke svarede på, er det grundlæggende spørgsmål: Tror hr. Jeppe Kofod og Socialdemokraterne på, at en fortsat militær tilstedeværelse er en del af løsningen eller er en del af problemet? Det er jo ikke sådan i dag, at irakiske grupper bekæmper hinanden; det er jo ikke sagen. Det er ikke shiitter, der slås mod sunnimuslimer, det er ikke situationen i dag. Situationen i dag er, at irakiske grupper slås imod besættelsesstyrkerne, specielt de amerikanske og i lidt mindre omfang de engelske.

Der synes jeg, at det afgørende spørgsmål er: Hvordan bidrager man i den situation bedst til at få gjort det flintrende klart for Det Hvide Hus i USA, at den nuværende kurs er så katastrofal, at man er nødt til fuldstændig at ændre kurs. Hvis det sker i de kommende dage i forbindelse med en FN-resolution, så vil jeg godt se FN-resolutionen, før jeg forholder mig til det.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg synes simpelt hen, det er for meget at høre på hr. Villy Søvndal i denne her debat. En række ordførere har stillet spørgsmål til hr. Villy Søvndal og til SF om, hvorvidt man kan regne med SF's opbakning til det, der bliver besluttet i FN. Alligevel bruger hr. Villy Søvndal al sin taletid, når han skal give svar til bl.a. hr. Jeppe Kofod, på at stille en række nye spørgsmål.

Derfor vil jeg godt gentage nogle af de spørgsmål, der har været rejst fra bl.a. hr. Jeppe Kofods side over for hr. Villy Søvndal og SF, og mest af alt det helt grundlæggende spørgsmål – for nu at blive i hr. Villy Søvndals egen terminologi – hvad FN skal gøre i denne her sag, for at SF vil bakke op.

Kl. 14.55

Hvorfor vil hr. Villy Søvndal og SF ikke følge FN-sporet i denne her sag, når FN nu langt om længe er kommet med og det må være i alles interesse, at vi får stabiliseret situationen i Irak og får bygget noget, der bare kunne ligne et demokrati op?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes selv, at det helt afgørende at vurdere i de kommende dage, er, hvilken position FN i det her spørgsmål får lov til at bringe sig i.

Hvis nogen er i tvivl om magtspillet, så kunne man se det i går, da Brahimi blev tvunget til at udpege en irakisk regeringsleder, som han helt oplagt ikke brød sig om at skulle sige ja til. Han havde selv foretrukket, hvilket han har lagt vægt på hele tiden, at det blev en uafhængig regering af embedsmænd og ikke politiske folk, der kom til at sidde ved magten. Han blev så fanget af den kortslutning, som den amerikanske administration lavede i forhold til at sikre sig en meget hurtig udpegning af et nyt irakisk regeringsråd. Derfor synes jeg ikke, man kan bevare det spørgsmål, der lyder: Hvordan vil SF stemme til en resolution, vi i dag ikke kender? Det afhænger fuldstændig af, i hvor høj grad den irakiske regering og FN kommer i den bestemmende rolle. Eller sagt modsat: Hvis det fortsat er sådan, at amerikanerne har kontrollen over militære operationer, har kontrollen over store dele af olieområdet, har kontrollen over store dele af det irakiske politiske system, så er det klart, at så er situationen set fra SF's side ikke gunstig.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Nu spurgte jeg ikke så meget til, hvordan SF vil forholde sig til en fremtidig FN-resolution, for der er sådan set allerede i dag et mandat til den stabiliseringsstyrke, som opererer i Irak i dag, og som danske soldater er en del af.

Det, jeg bare må konstatere på baggrund af det svar, som hr. Villy Søvndal nu har forsøgt at give mig i denne her omgang, er, at SF sådan set har det med FN som en række andre lande i verden har, nemlig at man vælger a la carte i forhold til de FN-beslutninger, der bliver truffet – man vælger a la carte.

Det er jo ikke noget nyt, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvndal, at FN er udsat for en magtkamp, at det er en politisk kampplads – selvfølgelig er det det – som en hvilken som helst anden politisk organisation. Det, verdenssamfundet bare har besluttet sig for ved at tilslutte sig FN-pagten, er, at man vil acceptere at følge, hvilket der også er tradition for i Danmark med undtagelser – beklageligvis også sidste år på den danske regerings side – de beslutninger, der bliver truffet af bl.a. Sikkerhedsrådet.

Jeg konstaterer bare igen: Dybest set træffer SF sit valg vedrørende FN, som andre lande gør det på andre områder, også selv om det bliver stærkt kritiseret af bl.a. SF.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Jann Sjursen, at selvfølgelig forholder vi os til den konkrete udvikling. Det tror jeg da i øvrigt også Kristendemokraterne gør. Jeg kan ikke forestille mig – men det kan hr. Jann Sjursen jo komme tilbage til senere – at noget parti ville parkere en automatikafstemning, der siger, at uanset hvad der så i øvrigt sker af udvikling, så stemmer vi for. Det vil vel altid være sådan, at man spørger: Er det her med til at løse de problemer, som er de grundlæggende irakiske problemer? Og det tror jeg skiller os i Folketinget.

Jeg synes der er noget imponerende ved dem, der hævder efter godt et års besættelse, at de tror, at militære svar er i stand til at løse det irakiske problem i en periode, hvor man ser konfrontationerne og modsætningerne vokse, ikke på trods af, men netop på grund af den militære tilstedeværelse og den måde, den udformes på.

Derfor må man da også i alt det her tage stilling til både forhistorien, der førte op til, hvor vi står nu, og den konkrete måde det her udformes på, en måde, som for mig at se bringer en irakisk løsning længere væk dag for dag.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Kristian Jensen, og derefter slutter de korte bemærkninger til hr. Villy Søvnald.

(Kort bemærkning).

Kristian Jensen (V):

Det er vist ikke nogen hemmelighed, at krigen i Irak og forsvaret ikke normalt er det område, jeg beskæftiger mig med, men jeg har fulgt med i debatten og hr. Villy Søvnalds svar med stadig stigende undren. Hr. Villy Søvnald siger, at andre vel ikke kan have et automatsvar, der hedder, at man bare stemmer for, og så siger hr. Villy Søvnald samtidig ved den måde han svarer på, at SF har et automatsvar, der hedder: Vi stemmer imod.

Hvis man skal tolke det, hr. Jeppe Kofod og efterfølgende hr. Jann Sjursen har forsøgt at få ud af hr. Villy Søvnald, så er hr. Villy Søvnalds og SF's svar: Uanset hvad FN måtte sige i en resolution, så vil vi være imod.

Kan hr. Villy Søvnald komme op og bekræfte, om der overhovedet vil være nogen chance for, hvis et enigt FN beder om det, at hr. Villy Søvnald og SF så vil støtte den nødvendige militære indsats for at skabe fredeligere rammer, for at vi kan få en demokratisk udvikling i Irak?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Når hr. Kristian Jensen slutter af med »den nødvendige militære indsats«, så bygger det jo på den tro, som også er amerikanernes – og som vel også er Israels i forhold til palæstinenserne – at nok militær magt løser det her problem. Det er dér, vi er grundlæggende uenige, vil jeg gerne sige til hr. Kristian Jensen.

Så var der udtalelsen, der lyder, at uanset hvad FN siger, så vil SF være imod. Altså hvis man har deltaget og overhørt debatten, så vil man have hørt, at mit udsagn var: Vi vil godt se, hvad FN vedtager.

Det vil vi, fordi vi synes, det er afgørende, at irakerne og FN får den fulde kontrol over fremtidens udvikling i Irak. Det ved hverken jeg eller hr. Kristian Jensen i dag, fordi det er det, der forhandles i FN. Og vi vil ikke udstede nogen automatisk blankocheck, der siger, at uanset hvad der vedtages, så stemmer SF for.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg havde en meningsudveksling med ... Jeg ventter bare, til hr. Villy Søvnald har tid.

Jeg havde en meningsudveksling med hr. Villy Søvnald for en halv times tid siden på korte bemærkninger, og da jeg kom ned, var der en af mine kolleger, der sagde: Du blev ophidset, Helge. Og det var jo rigtigt, det blev jeg både ved den anden og den tredje bemærkning. Jeg betragtede så hr. Villy Søvnald, og det har jeg gjort i debatten siden hen, og kom til at tænke på, at nu har jeg kendt hr. Villy Søvnald i mange år, og jeg har aldrig nogen sinde set hr. Villy Søvnald ophidset. Hr. Villy Søvnald går rundt med sit stille rævesmil, og for ham er en sådan debat som denne her jo bare en spændende, intellektuel debat; det er jo ikke noget, der virkelig rører ved hr. Villy Søvnalds følelser.

Når jeg siger det her, er det, fordi jeg sent i går landede med et fly ude i Kastrup Lufthavn. Jeg kom hjem fra Bratislava. Jeg har aldrig været i Bratislava før, og jeg har aldrig været i Slovakiet

før. Jeg lærte også, at det var dér, Dubcek blev født, ham, der fik sat gang i revolutionen i 1968, men det varede jo ikke længe, før den blev slået ned af Sovjet igen. Det var spændende at være i et land, der for en måned siden blev optaget i EU og for en måned siden i NATO, for uanset – stort set – politisk overbevisning, gamle kommunister og demokrater og venstrefløjsfolk osv., så brændte de alle sammen for noget; de brændte nemlig, fordi de nu havde fået friheden, og der var ikke grænser for, hvor meget de takkede os, uanset om det var danskere, nordmænd, islændinge, amerikanere eller englændere, for det, vi havde gjort under den kolde krig. De fortalte, hvordan de havde stået i Bratislava og havde kunnet kigge lige over Donau til Østrig og havde set lysene, hvordan de havde kunnet se til Ungarn og havde set pigtrådshegnene, muren, landminerne, hundene og grænsesoldaterne. Og de havde higet efter at få deres frihed.

Og hvorfor siger jeg så alt det? Jo, fordi jeg kommer til at tænke på, at nu har jeg kendt hr. Villy Søvndal og også SF i så mange år, og jeg sad og spekulerede på, om der i de der ca. 30 år nogen sinde har været en eneste gang, man har fået ret i en sikkerhedspolitisk eller udenrigspolitisk vurdering. Jeg tænker tilbage på 1970'erne og 1980'erne. Hr. Villy Søvndal og hans forgængere kæmpede for, at vi skulle svække det danske forsvar, at vi skulle svække NATO, vi skulle være følgagtige på en række områder over for Warszawapagten, kommunismen og Sovjet, vi skulle kalde Østersøen for fredens hav på trods af, at de eneste krigsskibe, der sejlede derude, var de 80 sovjetiske undervandsbåde, det var deres krydsere, der var atombevæbnede osv. Alt det argumenterede man for.

Og igen, ligesom jeg sagde for en halv time siden: Hvis man dengang havde fået ret, hvis vi danskere og andre NATO-lande havde fulgt den holdning, så havde Bratislava og slovakkerne ikke været frie i dag, så havde de ikke haft nogen at takke, jeg havde ikke været dernede, og det havde jeg nok overlevet, men slovakkerne havde stadig væk været et besat land underkastet diktaturet.

Kl. 15.05

Det er det, vi nu er medvirkende til med de 532 danske soldater, og det er derfor med glæde og stolthed, at jeg og Det Konservative Folkeparti siger: Vi følger op på det, FN har tigget og bedt os om i resolution 1511, hvor de indtrængende beder alle nationer – og det hører SF vel også med til som en del af en nation – sende mi-

litære bidrag til at genopbygge demokratiet i Irak. Hvad siger SF som sædvanlig? De træffer den forkerte beslutning og siger: Vi vil ikke være med, lad dem sejle deres egen sø.

Så jeg savner lidt følelse og lidt engagement for de irakere, der også godt vil opleve friheden, ligesom slovakkerne har gjort.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg skal bare spørge: Hvorfor accepterede hr. Helge Adam Møller, at østeuropæerne i så mange år var undertrykt? Hvorfor gjorde man ikke som i Irak og sendte militæret? Turde man ikke?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Man havde tabt den krig.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hr. Helge Adam Møllers interesse for at bekæmpe diktaturer stopper åbenbart på det tidspunkt, hvor det bliver farligt for en selv for alvor. Jeg forstår godt, at man ikke bekæmpede diktaturet i Østeuropa ved hjælp af militærmagt. Jeg forstår godt, at man valgte en anden metode, en metode, som bl.a. førte til, at befolkningerne selv gjorde op med det.

Det er den metode, som nogle af os har anbefalet i Irak. Den virkede i Østeuropa. Det er en langsommere metode. Til gengæld er det også en mere stabil metode, fordi det betyder, at befolkningen er med, og at man ikke behøver at installere besættelsestropper med alle de konsekvenser, vi ser nu.

For det er jo det, der er resultatet af hr. Helge Adam Møllers metode, hvor der ikke har været tale om, at den irakiske befolkning har gjort op med deres egne undertrykkere, men hvor de i stedet har fået en amerikansk besættelse med medansvar fra Danmark og hr. Helge Adam Møller.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Må jeg minde om, at hver gang der var nogle i det gamle Østeuropa, der gjorde oprør, folkelig opstand mod kommunismen, mod Sovjet, mod deres diktatorer, så blev det slået ned med ufatteligt hård militær magt: Østberlin i 1953, Ungarn i 1956, Tjekkoslovakiet i 1968, og sådan kan vi blive ved og blive ved og blive ved.

Nej, det, der vandt friheden, og det, som slovakkerne fra alle partier også understregede, var, at der var en vestlig alliance. De fremhævede Ronald Reagan – og nu kigger jeg, om hr. Svend Auken er til stede, nej, det er han ikke – for det, han havde gjort. De fremhævede også nogle af de tidligere amerikanske præsidenter, og de fremhævede NATO, fordi man havde stået fast og var blevet ved og dermed havde vist, at det ikke kunne sejre.

Lad mig minde om, at der ikke var nogen resolutioner mod Østeuropa, men der var vist, hvis jeg husker rigtigt, et meget stort antal, omkring en snes resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd mod Saddam Hussein, og mange af dem havde nogle frister, der var meget korte, uger, og der blev ikke gjort noget. Det var fejlen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Hr. Helge Adam Møller lavede en ret lang kobling fra Bratislava til Bagdad og antydede, at det er højrefløjen, altså hr. Helge Adam Møller, der har været frihedens værnere, mens venstrefløjen har været det modsatte.

Jeg vil godt sige i al sagtomdighed, at hele SF's dannelse jo, som hr. Helge Adam Møller formentlig vil kunne bekræfte, har at gøre med modstand mod at styre fra ét centrum. Derfor dannede vi SF: i modstand mod Ungarn i 1956, i modstand mod Tjekkoslovakiet i 1968. Det vil jeg sådan bare bede hr. Helge Adam Møller komme op og bekræfte, og så til gengæld også bekræfte, at højrefløjens problem er, at man ikke har haft samme håndskyhed i forhold til diktatorer rundt omkring. Hvis de var gode nok, så støttede man dem.

Derfor var Saddam Hussein Vestens nære ven og allierede hele vejen op igennem 1980'erne; derfor var Osama bin Laden Vestens nære ven og allierede i krigen i Afghanistan; derfor støttede man også apartheidsystemet i Sydafrika, fordi man altid tog stilling i en sort-hvid krig. Det har vi aldrig gjort i SF, og derfor synes jeg, vi har meget mindre historisk grund til at sige undskyld, end hr. Helge Adam Møller har.

Kl. 15.10

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Se, nu er hr. Villy Søvndal jo ikke lige så gammel som jeg. Jeg var 14 år i 1956, og det var i begyndelsen af november 1956, jeg husker det meget

tydeligt. Min far var soldat dengang, og alle soldater blev vækket midt om natten og kørt ud på kasernen, og man flyttede kampvogne ud, fordi man var bange for, at det også skulle udvikle sig i Danmark og ikke alene i Ungarn.

Jeg husker også, at SF's senere stifter, Aksel Larsen, stod på Folketingets talerstol og varmt støttede den sovjetiske invasion i Ungarn; bare for lige at minde hr. Villy Søvndal om, hvad der er de historiske kendsgerninger; sådan var det.

Det kan godt være, at hr. Villy Søvndal eller nogle af hans forgængere har protesteret, men det, der virkelig skulle sikre, at Østeuropa fik deres frihed, var, at vi havde et NATO og nogle demokratiske lande, der stod sammen og turde forsvare deres værdier. Det kæmpede hr. Villy Søvndal og SF imod. Det har jeg hørt på i de 21 år, jeg har været medlem af Folketinget. Man har hele tiden været på nakken af NATO og på nakken af et dansk forsvar og håbet, at alle ville afskaffe det, og det havde så betydet, at Bratislava og Slovakiet ikke havde været frit, og om Danmark havde været det, er såmænd også tvivlsomt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes alligevel, det er imponerende, at hr. Helge Adam Møller ikke er i stand til at vise den respekt for kendsgerningerne, at han vil bekræfte, at hele SF's dannelse havde at gøre med opgøret imod, at ét land, nemlig Sovjet, ville diktere andre lande deres udviklingsmønster, og at det var derfor, SF blev dannet i 1958. Det tror jeg at enhver der er optaget af historiske studier er opmærksom på, og måske hr. Helge Adam Møller også vil nå til den erkendelse på et tidspunkt.

Men det, jeg savnede fra hr. Helge Adam Møller, var: Synes hr. Helge Adam Møller, at han og højrefløjen har et problem i forhold til at have fostret typer som Saddam Hussein, der var en nær ven og allieret af det vestlige system op igennem 1980'erne? Synes hr. Helge Adam Møller, at han har et problem i forhold til støtten til Osama bin Laden, dengang man skulle smide russerne ud af Afghanistan?

Eller skal vi glemme alle de der ting, for at man kan få en så enøjet historieskrivning, at hr. Helge Adam Møller kan fortsætte med at blive rigtig vred, og måske også så vred, at han fuldstændig glemmer at tænke sig om i forhold til de historiske kendsgerninger?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, men se, forskellen er, at jeg og Det Konservative Folkeparti og også en del andre partier tager ved lære, og vi tør erkende indimellem, hvis der er et eller andet, vi har gjort galt: Her har vi taget fejl. Vi bliver klogere, men SF's holdninger og hr. Villy Søvndals holdninger er de samme i dag, som de var for 5 år siden, for 10 år siden, for 15 år siden og for 20 år siden, det er kold retorik.

Vi har begået fejltagelser i fortiden, men vi lærer af dem, og vi prøver på at gøre det bedre og blive bedre, men hr. Villy Søvndal har på det her område ingen holdninger overhovedet, og det er sørgeligt.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Under førstebehandlingen af forslaget beskæftigede jeg mig en smule med genopbygningen i Irak og påpegede, hvor dårligt det faktisk går, og hvor langt der var imellem den retorik, man havde anvendt, og så realiteterne.

Jeg har siden fundet et lille yndigt stykke prosa fra udenrigsministerens hånd i forordet til Danmarks Eksportråds beretning fra 2003/2004, hvor der står følgende:

»Diktaturets fald i Irak og den påbegyndte opbygning af en demokratisk samfundsorden er vigtige skridt i en ny og positiv udvikling i hele regionen. Den rummer betydeligt potentiale – også for dansk eksport.«

Så er jeg gået hen og har kigget på tallene. De første 3 måneder i år har Danmark eksporteret for 75 mio. kr. til Irak ud af en samlet eksport i samme periode på 107 mia. kr. Det er altså næsten umåleligt, hvad der er sket, og viser lidt om, hvor højtspunden retorikken var på et tidspunkt; den er da heldigvis senere kommet ned på jorden.

Så må jeg sige, at indsatsen i Irak jo så tydeligt har skiftet karakter. Det startede med, at vi skulle beskytte omverdenen imod Irak, det var masseødelæggelsesvåben. I dag er det helt forandret; nu er det jo faktisk sådan, at vi skal beskytte Irak mod irakerne selv.

Kl. 15.15

Det Radikale Venstre stemmer for beslutningsforslaget, for forlængelsen af det danske bidrag, men det rækker ikke ved, at vi finder, at den krig, der blev startet, var en forkert krig.

Den startede på et forkert grundlag og på et forkert tidspunkt, en krig, der i øvrigt vil kaste meget lange skygger. Den har indtil videre efterladt betydeligt kaos i Irak, og den fremmer terrorismen i hele den arabiske verden. De seneste studier fra International Strategic Studies i London dokumenterer det. Og det er vel det mest bitre resultat af det hele, at krigen fremmer terrorismen, at situationen i Mellemøsten i øvrigt er værre, end den har været nogen sinde, at der nu også er begyndende uro i Saudi-Arabien, og så i øvrigt, at oliepriserne stiger, hvad uundgåeligt vil føre til arbejdsløshed.

De næste faser i Irakdramaet finder sted i FN's hovedkvarter i New York. Heldigvis – og det er vel det bedste, man kan sige om udviklingen i Irak – er det ikke sådan, at FN er irrelevant. Det har man måttet sande. Det er jo helt nødvendigt, at FN påtager sig nye opgaver i forbindelse med krisen, og der arbejdes jo nu i hovedkvarteret for at definere, hvorledes den irakiske overgangsregering skal kunne arbejde.

Sloganet er »fuld suverænitet«, det siger også amerikanerne. Men så følger de jo til: Jamen det har bare ikke noget med amerikanske styrker at gøre eller med sikkerhedssituationen, det er et separat issue, det er noget, vi behandler for sig. Intet kan jo være mere forkert; sikkerhedsspørgsmålene er det springende punkt.

Hvis ikke den nye irakiske overgangsregering får reel medindflydelse også i sikkerhedsspørgsmål, så vil den meget hurtigt blive opfattet som en marionetregering. Hvis det f.eks. er sådan, at der sker uheld af den type, hvor amerikanerne bombarderer et bryllupsoptog, berettiget eller uberettiget, der kan være terrorister eller ikketerrorister, der var i hvert fald kvinder og børn, og hvis en ny regering har et ansvar også for dette eller rettere ikke har mulighed for at påvirke den type beslutninger, hvordan vil irakerne så se på sådan en ny regering?

Den nye regerings troværdighed afhænger altså af, at den også har indflydelse på sikkerhedssituationen – reel indflydelse. Det er her, man nu må sætte kræfterne ind. Jeg håber, det gælder den danske regering, og jeg håber, det gælder andre EU-regeringer, at man sætter ind her. Blair har erklæret, at sådan bør det være, det bør følges op, ellers kuldsejler den nye irakiske overgangsregering.

Jeg tror, at meget af, hvad der videre kommer til at ske i Irak, afgøres i de kommende uger og få måneder. Hvis ikke den nye regering får troværdighed, så vil forberedelserne af valgene til

december eller januar blive umådelig besværliggjort, og så vil hele forberedelsen af valgene blive præget af fortsat kaos.

Derfor er det nu, det drejer sig om at give den nye irakiske overgangsregering de rigtige vilkår, og til det hører også reel indflydelse på egen sikkerhed.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det er altid vigtigt at lytte til erfarne mennesker, hvilket jeg bestemt betragter den tidligere udenrigsminister som, og derfor lytter jeg også interesseret, når der bliver sagt, at den internationale terrorismes udvikling er forårsaget af, hvad der foregår i Irak, at problemer i Saudi-Arabien er forårsaget af, hvad der foregår i Irak.

Der er ingen tvivl om, at der er en udvikling i gang, som man skal reflektere over, og som man skal analysere. Men derfra og så til at sætte klokkeklare konklusioner op og sige, at det skyldes det, der foregår i Irak, i forhold til, hvad der er foregået over en meget lang periode! Jeg vil gerne sige til hr. Niels Helveg Petersen, at jeg måske nok synes, det er en lidt hurtig konklusion.

Det, jeg egentlig vil spørge om, er: Det Radikale Venstre siger, at en ny midlertidig irakisk regering i det mindste må have vetoret over for større militære operationer, som er af kontroversiel karakter. Det siger Det Radikale Venstre i betækningsbidraget, og mit spørgsmål er så: Vil hr. Niels Helveg Petersen garantere, at Det Radikale Venstre til enhver tid står bag, at man bruger et mandat, hvis det er sådan, at der er en folkekemassakre i gang som den, der var i Srebrenica, og at Det Radikale Venstre altid står bag, at man bruger et mandat, hvis det er sådan, at danske soldater er i fare? For det er helt essentielt for, at vores soldater kan passe deres arbejde.

Kl. 15.20

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg forstår ikke helt spørgsmålet.

Det, der står i vores betækningsbidrag, er, at den nye irakiske regering i det mindste må have vetoret over for større militære operationer, som er af kontroversiel karakter. Hermed mener vi, at f.eks. et planlagt angreb, militær opmarch og derefter planlagt angreb på en af de hellige byer i Irak, Najaf, Falluja og andre steder, hvor man med sikkerhed ved, at der bliver store civile tab, hvor man angriber religiøse byer, der rummer religiøse helligdomme, bør man ikke kunne

iværksætte, uden at den irakiske regering har noget at skulle have sagt. Gør man det, så er den irakiske regering færdig, så bliver den betragtet som en marionetregering.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det, jeg spurgte til, og det vil jeg gerne skære ud igen, var: Hvis vi er i en situation, hvor der en faretruende mulighed for, at der kan ske et folkemord som det, vi så i Jugoslavien i Srebrenica, og den irakiske regering siger, at man ikke må gribe ind, vil Det Radikale Venstre så påtage sig det ansvar, at vores soldater ikke skal have mandater til at kunne gøre det? Og hvis danske soldater tilsvarende er truet i en situation, hvor den irakiske regering vil forsøge at nedlægge veto, skal de danske soldater så ikke have lov til at bruge det mandat, de får med sig?

For det er helt essentielt for, at de danske soldater kan passe deres arbejde, at de har mandater, og at vi har tillid til, at de bruger mandateret fornuftigt. Derfor er man på en meget farlig galaj, når man går ind og giver andre magter vetoret. Det er blot det jeg ønsker at Det Radikale Venstre reflekterer over.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Hvis hr. Ulrik Kragh vil se en nærmere begrundelse for forslaget, så skal hr. Ulrik Kragh se efter på forsiden af Financial Times for et par dage siden, hvor Tony Blair gjorde sig til talsmand for netop det synspunkt, jeg har fremført her. Planlagte operationer af kontroversiel karakter har jo ikke noget at gøre med nødret.

At sammenligne med Srebrenica er i enhver henseende hul i hovedet. Her er der jo ikke tale om, at amerikanere og koalitionen dernede er en underlegen militær styrke. Hollænderne i Srebrenica var 150 mand – eller hvor mange de var – over for en meget overlegen serbisk styrke. De situationer kan jo ikke på nogen måde sammenlignes. Selvfølgelig må også de danske soldater, hvis de er militært presset, have lov til at forsvare sig selv – selvfølgelig.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Er hr. Niels Helveg Petersen ikke forbløffet over det, vi hører fra Venstre her? Det er jo en melding om, at de danske soldater skal have mulighed for at slå ihjel osv., køre løs i Irak, og selv om der er indsat en regering, som skulle være suve-

ræn, så er det fuldstændig ligegyldigt, hvad den mener. Er det ikke et helt utroligt synspunkt fra Venstre? Og gør det ikke hr. Niels Helveg Petersen en lille smule bekymret over, hvad det egentlig er man har givet sig i kast med her?

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jo, men dette er det springende punkt også i forhandlingerne i New York, så det er såmænd ikke så mærkeligt, at vi kommer til at diskutere det her; det er det, det handler om.

Hvis ikke man vil give en irakisk overgangsregering reel medindflydelse også i sikkerhedsspørgsmålene, så er jeg sikker på, at den ender med meget hurtigt at blive en fiasko.

Kl. 15.25

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil så spørge hr. Niels Helveg Petersen, om han ikke fortolker det, der bliver sagt fra Venstres ordfører, på samme måde som jeg, nemlig at der er tale om, at Venstre et hundrede procent eller måske endda et hundrede og ti procent lægger sig på den amerikanske linje, på George Bushs linje, at det, som George Bush har sagt om det her, er det, der skal følges, hvorimod de mere forstandige toner, der har været fremme, bare skal sættes til side.

(Kort bemærkning).

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg er enig med den linje, som Tony Blair har lagt, og som selvfølgelig er noget i konflikt med den amerikanske.

Før jeg drager en endelig konklusion vedrørende dette, vil jeg høre udenrigsministerens kommentar til denne diskussion.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Så er det hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg bliver nødt til at starte med at sige, at jeg synes, at besættelsestilhængerne minus hr. Helge Adam Møller og minus hr. Niels Helveg Petersen er nogle kyllinger, for hvad ligner det, at man, når vi har en meget vigtig diskussion om udsendelse af danske soldater, afstår fra at tage sin ordførertale, sådan at vi kan stille spørgsmål til ordførerne?

Hvorfor har vi ikke hørt den socialdemokratiske ordførers begrundelse heroppefra? Hvorfor

har vi ikke hørt Venstres ordfører? Venstres ordfører, som nu udbreder sin og Venstres Bushtro til det helt groteske: Vi skal have lov at slå ihjel i Irak, selv om irakerne ikke vil acceptere det. Alt- så hvad er det for noget?

Man kunne have taget sin ordførertale, så kunne vi have stillet spørgsmål, og så kunne vi have taget diskussionen. I stedet for tager man en kæmpediskussion efter hr. Villy Søvnalds tale, hvor man ikke har mulighed for at blive imødegået af andre. Det er ikke særlig – hvad skal vi sige – modigt gjort; faktisk er det det stik modsatte, det er ret kyllingeagtigt.

Med hensyn til det, vi diskuterer i dag, vil jeg sige, at vi jo står i den lidt besynderlige situation, at vi diskuterer et forslag, hvor nogle af de helt afgørende forudsætninger for forslaget er ukendte: Det er ukendt, hvorvidt der kommer en regering i Irak, som får fuld suverænitet, og det er ukendt, om den regering, der kommer i Irak, uanset om den har suverænitet eller ej, er interesseret i, at de danske styrker skal blive der.

Vi står i den situation, at der ikke er nogen afklaring af FN's rolle. Vi står i den situation, at vi ikke ved ret meget om, hvordan den irakiske regering er blevet udpeget, eller de folk, der er blevet udpeget på nuværende tidspunkt. Det er meget uheldige ting, vi har set, med en meget, meget stærk amerikansk indflydelse, som garanteret vil betyde, at deres indflydelse i den irakiske befolkning vil være tilsvarende begrænset.

Vi står altså på en række områder uden en helt basal viden som baggrund for at kunne tage stilling til det her forslag, og om lidt skal vi stemme og fastholde, at danske soldater er udsendt. Det er klart, at det giver en lidt underlig diskussion.

Jeg vil godt hæfte mig lidt ved den proces, jeg synes der har været både i forbindelse med udvalgsbehandlingen her og også generelt, når vi snakker om, hvad det er, der foregår i Irak.

Den 5. maj blev der bragt et Ritzaus Bureau-telegram kl. 2.33, og der blev i TV-Avisen samme aften vist en episode, hvor en angiveligt amerikansk skytte i en helikopter eller et andet sted nedkæmpede nogle irakere. Om de er bevæbnede eller ej, kan man ikke se på billederne – de er lidt uklare, og det er sådan set også ligegyldigt – men i forbindelse med det er der én ting, der fremgår fuldstændig klart: Der er en person, som er gjort ukampdygtig, som ligger fuldstændig fladt ned, og som bevæger den ene arm, og der bliver givet ordre til, at vedkommende skal likvideres. Og det sker.

Se, det er jo en relativt alvorlig sag, for det er jo en sag, der viser – hvis det er rigtigt – at denne besættelsesmagt, som Danmark er en del af, handler i lodret strid med Genèvekonventionen; så det er en gemen likvideringsmagt. Derfor må alle da være interesseret i, at denne sag bliver undersøgt, og derfor har vi stillet et spørgsmål til statsministeren, der lyder:

»Vil statsministeren, eventuelt efter henvendelse til de øvrige koalitionsstyrker, redegøre nærmere for de begivenheder i Irak, som blev omtalt i et RB-telegram den 5. maj kl. 2.33 og vist i TV-Avisen på DR samme aften, samt oplyse om koalitionsstyrkernes politik med hensyn til bevist at likvidere sårede og ukampdygtige modstandere selv i situationer, hvor disse er fjendtlige kombattanter?«

Hvad lyder så statsministerens svar? Statsministerens svar lyder – jeg vil oplæse det, det er indhentet fra Udenrigsministeriet og Forsvarsministeriet, men det er jo statsministeren, der har skrevet under, så det er jo på hans ansvar, at det bliver afleveret:

Kl. 15.30

»Regeringen lægger afgørende vægt på, at det danske bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak opererer i fuld overensstemmelse med Danmarks forpligtelser i henhold til den humanitære folkerets regler. Dette er en politik, der efter regeringens oplysninger deles af de øvrige koalitions partnere.

Regeringen har ikke yderligere oplysninger at tilføje til det nævnte telegram og indslag i TV-Avisen den 5. maj 2004.«

Hvad er det, der bliver sagt her? Det, der bliver sagt, er, at stillet over for en konkret begivenhed, hvor man må sige, at der i hvert fald er mistanke, ikke noget dokumenteret, men i hvert fald en konkret mistanke om et fuldstændig eklatant brud på Genèvekonventionen, der meddeler regeringen: Vi har tillid til vores koalitions partnere, og vi gider i øvrigt ikke undersøge det; vi har ikke lyst til at undersøge det, det vil vi ikke bruge kræfter på, slut; den sag er afsluttet for vores vedkommende.

Det er klart, at med en sådan iver efter at undersøge brud på Genèvekonventionen fra øvrige besættelsesmagters side, pådrager man sig et medansvar; det kan ikke undgås. Det kan ikke undgås, at man på alle punkter, inklusive moralsk, pådrager sig et medansvar, når man i den grad nægter at forholde sig til den slags konkrete episoder.

Det er jo ikke et enkeltstående tilfælde.

Da vi spurgte om, hvordan regeringen forholdt sig til, at amerikanerne var ved at stjele løs af irakernes penge, svarede man: Vi blander os ikke i de andre besættelsesmagters økonomiske dispositioner.

Da vi spurgte om behandling af fangerne, sagde man: Vi har fuld tillid til, at fangerne bliver behandlet ordentligt.

Vi spurgte om Falluja, vi kan jo tage eksemplet; vi spørger – det er spørgsmål nr. 51:

»Mener ministeren i forlængelse af spørgsmål 18, at offensiven i Fallujah, der blev udløst af drabene på fire amerikanske sikkerhedsfolk, har været gennemført i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet?« Proportionalitetsprincippet er et grundfæstet princip i denne her sammenhæng.

Og hvad lyder svaret? Svaret lyder: »Alle udenlandske tropper i Irak er forpligtet til at overholde proportionalitetsprincippet.« Punktum, slut.

Men det var ikke det, der var spørgsmålet. Spørgsmålet var, om man mener, at det skete i Falluja. Og igen er svaret: Vi lukker øjnene, vi lukker ørerne, vi lader amerikanerne dræbe alle dem, de vil, vi lader dem tortere dem, de vil, vi lader englænderne dræbe dem, de vil, vi lader englænderne tortere dem, de vil, og vi siger bare: De har forpligtelse til at opføre sig ordentlig, og vi vil i øvrigt ikke undersøge sagen.

Efter vores mening er det ganske ansvarspådragende, og det er klart, at med en så manglende interesse i at få undersøgt de ting, der foregår, kan vi selvfølgelig under ingen omstændigheder støtte en fastholdelse af de danske soldater.

Nu kan man selvfølgelig sige: Nå ja, men altså o.k., det er Enhedslisten osv., det er jo sikkert alt sammen helt forkert.

Så lad os lave en lille test, lad os stille udenrigsministeren et fuldstændig enkelt spørgsmål – vi kan også stille det til forsvarsministeren: Kan udenrigsministeren eller forsvarsministeren garantere, at ingen af de fanger, som Danmark har udleveret til englænderne, og som vi ifølge Genèvekonventionen har ansvaret for, har været udsat for overlast i briternes varetægt? Er det en garanti, vi kan få herfra? For det er ikke en garanti, vi har kunnet få udenrigsministeren eller statsministeren eller forsvarsministeren til at indhente. Det har åbenbart ikke været et emne man syntes har været interessant nok.

Jeg håber, udenrigsministeren vil svar på spørgsmålet. Jeg frygter dog, at det ikke er til-

fældet. Imidlertid er kendsgerningerne, at vi har et hav af dokumenterede overgreb fra besættelsesmagternes side, og vi har desværre ikke nogen vilje fra den danske regering til at undersøge, hvad der er hoved og hale i dem.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det hr. Jann Sjursen for en kort bemærkning.

Jann Sjursen (KD):

Nej, som ordfører.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Rettelse: som ordfører.

Jann Sjursen (KD):

Som tilkendegivet under førstebehandlingen af dette beslutningsforslag støtter Kristendemokraterne regeringens forslag. Det gør vi på trods af, at vi i sin tid var imod dansk deltagelse i krigen mod Irak, og vi gør det også på trods af, at vi på mange måder finder – i lighed i øvrigt med kritikere i den her debat – at de militære aktioner, som de er blevet indledt, i virkeligheden er blevet til en del af problemet og ikke en del af løsningen.

Ikke desto mindre mener vi på baggrund af, at et flertal i Folketinget besluttede sig for, at Danmark skulle være en del af krigskoalitionen mod Irak, at vi har en forpligtelse til at bidrage til den genopbygnings- og stabiliseringsindsats, som nu må pågå i Irak, og som også i dag pågår på baggrund af et FN-mandat og tilslutning til den multinationale sikringsstyrke i Irak.

Kl. 15.35

Men jeg vil godt understrege, at for os er det ekstremt vigtigt, at vi fokuserer på andre end de militære midler i forhold til at være med til at stabilisere og genopbygge Irak. Det er vigtigt, at vi får givet irakerne og den irakiske overgangsregering fuld suverænitet, sådan at de får ejerskab til den demokratiseringsproces, der forhåbentlig kan komme i gang, og som er forudsætningen for, at vi på længere sigt kan bidrage til at skabe fred og stabilitet i landet.

Vi mener, det er vigtigt, at Danmark over for koalitionsparterne og ikke mindst over for USA påtaler de amerikanske overgreb, der er sket, som det også er sket fra dansk side i forbindelse med statsministerens besøg i Washington for nylig.

Jeg vil også godt sige, at det ikke virker, som om regeringen er voldsomt opsat på, at man skal komme til bunds i nogen af disse sager. Man fører i mange henseender nærmest et mummespil i forhold til amerikanerne, når det gælder om at få dem ud af busken og få bragt både sig selv og koalitionen på ret kurs med hensyn til det, der sker i Irak.

Vi tilslutter os beslutningsforslaget på trods af, at det kommer på et tidspunkt, hvor forhandlingerne i New York om en ny FN-resolution i Sikkerhedsrådet ikke er bragt til ende, men fordi vi altså nødvendigvis bliver nødt til at tage stilling til forlængelse af mandatet for de danske soldater på nuværende tidspunkt. Vi gør det så med 6 måneder og med det, som der også står i bemærkningerne, at skulle der i forbindelse med forhandlingerne i New York, og skulle der i en ny resolution vedtaget af Sikkerhedsrådet komme nye ting frem, som ændrer på de forudsætninger, som vi nu forlænger mandatet på, ja, så har regeringen tilkendegivet, at man vil vende tilbage til Folketinget, i første omgang til Det Udenrigspolitiske Nævn.

Vi synes, det er en fuldt ud tilfredsstillende løsning, der dér er tilkendegivet fra regeringens side. Så har Folketinget alle hånd muligheder for at vende tilbage til sagen og også om nødvendigt i virkeligheden drøfte den i selve Folketinget, hvis det skulle komme dertil.

Vi kan ikke andet og skal ikke andet i denne her forbindelse end tilkendegive, at vi altså støtter beslutningsforslaget. Uanset vi synes, der er mange ting, der går galt i Irak i disse dage og uger, så vil det være helt forkert, hvis Danmark på nuværende tidspunkt skulle bakke ud, og det vil til syvende og sidst efter vores opfattelse også være med til at svække bestræbelser, der er i FN, på at overlade den fulde suverænitet til en irakisk overgangsregering. Så også af den grund finder vi faktisk, at det er vigtigt, at Folketinget i dag giver sit samtykke til en forlængelse af mandatet for de danske soldater i Irak.

Det er i virkeligheden også at give sit bidrag til, at FN finder et stærkere fodfæste i det kaos, som der desværre er i Irak i dag, og at FN på den måde kan bidrage til, at irakerne selv får et stærkere ejerskab til deres egen udvikling, end de har i dag.

Med disse ord vil vi støtte beslutningsforslaget, når det kommer til afstemning om lidt.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Hr. Jann Sjørnsen argumenterer for, at godt nok går det rigtig, rigtig skidt i Irak, men vi bliver, for hvis vi ikke blev, ville det svække FN.

Nu er det jo sådan, at hr. Jann Sjørnsens søsterparti har regeringsmagten i Norge; jeg tænker på Bundevik. Jeg vil spørge i den sammenhæng, om hr. Jann Sjørnsen vil bekræfte, at Bundevik har bebudet, at de norske styrker trækkes tilbage den 1. juli, og om han mener, at Bundevik på den måde afgørende er med til at svække FN, og om han mener, at det forhold, at Spanien, Dominikanske Republik, Honduras og Nicaragua trækker deres tropper ud, afgørende er med til at svække FN.

(Kort bemærkning).

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg mener rent faktisk, at i og med at man fra FN's side har valgt nu at bakke op om den multinationale sikringsstyrke, ja, så vil bestræbelser, som går i retning af at svække den styrke og dermed også den multinationale indsats i Irak, faktisk også være med til at svække FN. Det mener jeg faktisk, ikke fordi tingene som sagt går specielt godt i Irak i disse dage – det er jeg helt enig med hr. Villy Søvndal i – men fordi ondt vil blive værre, hvis vi trak os ud sammen med andre lande, som altså forbereder sig på det.

Kl. 15.40

I forhold til mine partifæller, eller hvad man nu kan kalde dem, min søsterpartifælle Bundevik – jeg kvitterer for udtalelsen – så mener jeg ikke, at man helt kan sammenligne Norges og Danmarks situation. I min ordførertale gjorde jeg meget nøje rede for, at jeg mener, at Danmark har et særligt ansvar for at blive nu, fordi vi var med til at indlede krigen mod irakerne. Norge var som bekendt ikke med i koalitionen, og det tror jeg også har været bestemmende for den position, Bundevik og den norske regering har taget, plus det, at man måske også har valgt at prioritere sin FN-indsats anderledes, for det er jo ikke sådan, at man ikke ønsker fremover at prioritere FN-indsatsen fra den norske regerings side. Det havde vi i øvrigt også nok gjort, tror jeg, i hvert fald med Kristendemokraternes stemmer, hvis det ikke var, fordi vi havde involveret os i Irakkrigen. Hvis vi ikke havde det, så er jeg ikke sikker på, at det havde været lige præcis den her FN-indsats, vi havde involveret os så kraftigt i, som vi rent faktisk gør.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil starte, hvor den sidste ærede taler sluttede. Jeg er fuldstændig enig med hr. Jann Sjørnsen: Det, der er tale om, er at bakke op omkring FN. Det har SF jo aldrig gjort. Jeg tror ærlig talt ikke, SF har stemt for at sende en eneste soldat ud på opfordring fra FN; jeg kan så blive rettet, men det er i hvert fald sjældent, det er sket. Når Danmark er gået ind på FN-opfordring, tror jeg ærlig talt, hr. Villy Søvndal er gået imod. Hr. Villy Søvndal har jo altid en rædsel for verden og altid et sortsyn, som gør, at han aldrig tror, at noget kan blive bedre.

Jeg husker stadig væk den debat, da vi skulle have Polen, Tjekkiet og Ungarn ind i NATO; da sagde hr. Villy Søvndal heroppe fra talerstolen, at han ikke kunne sove om natten af skræk for, hvad der ville ske, når de tre lande blev medlemmer af NATO. Jeg håber, hr. Søvndal har fået søvn siden, for det er jo faktisk gået meget godt.

Jeg vil godt takke for den brede støtte, der er her i Folketinget, til soldaterne. Jeg synes, det er meget vigtigt, at soldaternes indsats har en bred dansk støtte. Jeg vil også godt takke for den støtte, som Danmark her leverer til FN og til det Irak, der prøver at komme på fode, for det er jo, hvad det drejer sig om.

Det er opbakning til FN, uanset hvad hr. Villy Søvndal vil mene, for allerede 1511, som det brede flertal i Folketinget tilsluttede sig, rummede jo opfordringen til, uanset hvad man havde måttet mene om krigssituationen i marts måned: Lad os løfte os lidt videre og erkende, hvordan virkeligheden er nu. Vi kan jo altid lade historikere diskutere fortiden, virkeligheden er altså nu sådan, at FN med 1511 fra oktober i fjor kraftigt bad verden om at gå ind for at stabilisere og genopbygge Irak.

Det er også, hvad den nye resolution, som altså endnu ikke er vedtaget, men som man stadig væk arbejder med, opfordrer til. I den resolution, som England og USA har fremlagt i nat, opfordrer man medlemsstaterne og de internationale og regionale sikkerhedsorganisationer til at bidrage, til at hjælpe den multinationale styrke, herunder de militære styrker, med at imødekomme den irakiske befolknings behov for sikkerhed og stabilitet, humanitær assistance, rekonstruktion af landet og for at støtte FN's indsats. Så der kommer altså igen en ny opfordring formentlig til alle om at gå ind og støtte også militært.

Det er altså mærkeligt, at man bliver ved med at sige: Jamen det vil vi ikke. For uanset hvad

man måtte mene om marts, så står vi altså med en irakisk regering, som prøver at komme på fode, og som også beder om, at man kommer ind. De nye ledere af Irak, præsident al-Yawer og premierminister Allawi, har jo i går i forbindelse med, at de blev indsat, klart givet udtryk for, at de ønskede en fortsat tilstedeværelse af en multinational styrke, så selve den diskussion om, hvorvidt man skal ind eller ud, er jo ret akademisk på indeværende tidspunkt, for den irakiske regering starter med at sige, at den ønsker en fortsat tilstedeværelse af den multinationale styrke, med en klar understregning af, at Irak ikke for indeværende vil være i stand til at påtage sig det fulde ansvar for landets sikkerhed.

Samtidig lægger denne regering naturligvis vægt på, og det støtter vi også, at irakernes egen kapacitet opbygges så hurtigt som muligt, således at ethvert spor af besættelsen kan fjernes. Derfor har denne regering jo også bebudet, at den vil hæve lønningerne til politiet og til sikkerhedsstyrkerne for at gøre det mere attraktivt at være med til hurtigt at få skabt ro i deres eget land. Det vil sige, at invitationen til dem, der er der nu, og til flere, hvilket altså også afspejles i det sikkerhedsrådsforslag, der foreligger, altså ikke er til at tage fejl af.

Kl. 15.45

Jeg er helt enig i, at der skal være suveræniteten til denne regering, og det er den amerikanske præsident altså også. Uanset hvad man i øvrigt rundtomkring måtte mene om ham, så fremgår det jo – og det er til hr. Niels Helveg Petersen – at han siger her i Herald Tribune i dag på baggrund af et referat fra et pressemøde i går: We are really going to pass full sovereignty: Vi overdrager fuld suveræniteten. Det er et citat fra præsident Bush, og det er jo altså, hvad han står for.

Så er der spørgsmålet om styrkerne, og det er også et meget væsentligt spørgsmål. Der skal man altså lige gå tilbage igen og høre, hvad præsidenten sagde. De vil jo ikke være i stand til at klare det fra dag et; det skal bygges op. Det vil sige, at der skal være et samarbejde, og det er også indeholdt i forslaget til sikkerhedsrådsbeslutning. Det er i §§ 6, 7 og 9, man tager stilling til det, skal jeg oplyse Folketinget om – jeg er klar over, at Folketinget ikke har fået forslaget, for det er først kommet her til morgen – men der siger man altså, at de irakiske sikkerhedsstyrker vil arbejde med interimregeringens autoritet, og den vil gradvis komme til at spille en større rolle og til sidst overtage fuld selvstændighed – men altså gradvis.

Så rummer den i nr. 7, at den multinationale styrke vil være der på opfordring fra interimregeringen. Det svarer jo til det, jeg hele tiden har sagt: at beder man os om ikke at blive, siger man; at vi skal gå, så går vi, uanset hvad der måtte stå andre steder.

Så gentager den fra det tidligere forslag, at man byder velkommen, at der nu kommer et partnerskab mellem den multinationale styrke og den suveræne – igen ordet suveræne – interimregering, og der skal være koordination mellem dem. Det var jo så også det, hr. Niels Helveg Petersen efterlyste i sin tale. Koordination betyder jo altså, at det ikke er ensidigt.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi nu gør, hvad vi kan for at støtte FN. FN har faktisk investeret politisk troværdighed og kapital her. Brahimi har været i området for at skabe denne regering, det var Brahimi, der i går præsenterede denne regering, og de topkandidater, amerikanerne havde, er jo ikke dem, der er blevet udnævnt. Regeringsrådet har spillet en stor rolle, men det er jo kun godt, at både FN og regeringsrådet er enige om den regering, der er dannet, og at amerikanerne så også støtter den.

Så det er afgørende, at disse positive kræfter nu får fuld støtte. Derfor er jeg også glad for den brede støtte her i Folketinget; det er en moden beslutning, uanset hvor uenige vi var i marts måned, for det, det drejer sig om, er, at det ikke bliver en sammenbrudt stat, og modstanderne her har jo ikke givet noget som helst oplæg til, hvordan det skulle lykkes at få skabt et roligt Irak, hvis man trak styrkerne ud.

Hr. Villy Søvndal taler om Spanien og taler om Norge og taler om Honduras. Jeg synes nu ikke, Honduras skal afgøre dansk politik, og jeg tror normalt heller ikke, at Honduras har afgjort SF's politik; jeg tror såmænd, at hr. Villy Søvndal dengang i de glade 1970'ere aldrig fulgte Honduras. Jeg synes, det er lidt mærkeligt, at Honduras nu pludselig skal være mærkepæl for os. Men uanset hvad de måtte gøre, så er det jo os, der skal tage ansvaret for, hvad vi mener er rigtigt, og vi mener, det er rigtigt at støtte FN, som har investeret politisk kapital, og som vi har ønsket skulle investere politisk kapital, og det har hr. Søvndal også. De kommer så og investerer politisk kapital, og så vil man ikke støtte dem alligevel. Det hænger ikke sammen, at man beder dem om at spille en væsentlig rolle, så spiller de den væsentlige politiske rolle, og så siger man: I øvrigt er jeg ligeglad.

Så vil jeg godt helt præcist kommentere et par ting fra hr. Niels Helveg Petersen. Altså uenigheden mellem Bush og Blair er i hvert fald ud fra de senere avisartikler manet i jorden, idet Blair har erklæret sig enig med Colin Powell, som har rettet nogle af de ting, som Blair startede med at sige.

Omkring eksporten er det jo fuldstændig rigtigt, at på kort sigt var det en meget optimistisk tekst, men på lang sigt håber jeg da så sandelig, at den bliver rigtig. Jeg er pessimist på kort sigt og optimist på lang sigt – i øvrigt noget, George Orwell præsenterede sig selv som – for det er jo vigtigt, og uanset det så altså ikke er blevet opfyldt på kort sigt, så drejer det sig jo stadig væk om, at vi får økonomien i gang igen, og at vi får genopbygningen i gang igen.

Der er jo også sket det, siden den artikel blev skrevet, og det ved vi jo var efter nytår, at der satte terroren pludselig kraftigt ind og skubbede en kolossal masse forventninger. Så sent som i februar måned, da jeg snakkede med Jeremy Greenstock i Bagdad, mente han jo, at de kunne skabe 1,5 million nye job i løbet af efteråret. Det er jeg ikke sikker på at han mener i dag, for så skal der virkelig gang i roen og stabiliseringen for at få skabt så meget på så kort tid. Men jeg håber, han får ret.

Kl. 15.50

Om uroen i Saudi-Arabien vil jeg godt præcisere, at det jo er en forlængelse af bin Ladens opgør med den vestlige kultur, som lå før Irakkrigen, og som lå bag angrebene på Twin Towers i New York og på Pentagon i Washington. Det, de vil, er jo at få smidt alle ikkemuslimer ud. Det er jo også derfor, de så tragisk skar halsen over på en svensker. Sverige er ikke med i Irak, og de vidste, det var en svensker, og skar halsen over på ham alligevel.

Det er jo også derfor, de har kidnappet – nu går jeg over til Irak igen – russere og kinesere og frigivet dem igen; det er for at terrorisere alle dem, der skal bistå genopbygningen, således at der ikke kan blive genopbygget, så de kan få skabt det kaos, som de kan tage magten i.

Derfor er det rigtigt, som hr. Niels Helveg Petersen siger, at meget afgøres i de kommende uger og måneder, ja, det er fuldstændig rigtigt. Det er derfor, det i de kommende uger og måneder er vigtigt, at man følger FN's opfordring og støtter det nye Irak.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Det er for at genopfriske udenrigsministerens hukommelse, for den svigtede et øjeblik, og så må man jo yde en humanitær indsats.

Udenrigsministeren var ikke i stand til at komme i tanke om steder, hvor SF havde fulgt FN's opfordring til at sende soldater ud. Det må så decideret skyldes en dårlig hukommelse, for uden at skulle slå tilbage i gamle bøger og sådant noget, alene ved at tænke mig om i et halvt sekund kunne jeg komme i tanke om Afrikas Horn i krigen mellem Etiopien og Eritrea; jeg kunne komme i tanke om Berishaaktionen i Albanien efter Berishastyrets sammenbrud, hvor vi gik ind og var med for at forhindre en borgerkrig; jeg kunne komme i tanke om Bosnien, hvor vi sendte en styrke ind for at undgå, at serberne beskød Sarajevo, hvor serbiske fascister beskød de muslimske byer.

Så der havde udenrigsministeren et stort hul i sin hukommelse, men jeg kan se, at han har noteret det ned, så når vi fremover skal diskutere de her ting, så ved udenrigsministeren, at det udsagn ikke er rigtigt.

Jeg argumenterede ikke for, at SF ville parke sin beslutning i Honduras, jeg nævnte Honduras i rækken af fire lande, der har trukket sig ud på linje med Norge, der har sagt, at de ikke vil forlænge.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det er for at svare på hr. Søndergaards bemærkninger om krigsfanger i Irak. Det er således, at vi ingen krigsfanger har taget i Irak; vi har tilbageholdt irakere, og de opdeles i to grupper: Der er dem, der udgør en sikkerhedsmæssig trussel, de bliver overgivet til briterne, og de, som er almindelig kriminelle, bliver overgivet til irakerne.

Der er lavet en aftale med briterne, hvor briterne forpligter sig til at overholde den fjerde Genèvekonvention og anden international lovgivning. Danmark har ret til at inspicere de tilbageholdte, der er i britisk varetægt. De sidste i britisk varetægt blev løsladt medio maj.

Det er således, at der også har været planlagt tilsyn hos de tilbageholdte irakere, som er overgivet til irakiske myndigheder. Det var bare således, at det tilsyn, der var planlagt her medio maj, blev aflyst på grund af den sikkerhedsmæssige situation.

Det, jeg bare vil sige til hr. Søren Søndergaard, er, at vi tager det meget alvorligt. Vi har ført tilsyn med dem, der har været ved de briti-

ske styrker, og vi vil også føre tilsyn med dem, som er tilbageholdt af irakerne.

Med hensyn til historien om de to sygepassere, som havde en oplevelse med tilbageholdte, som de mente var udsat for hårdhændet behandling, har vi netop gennem briterne iværksat en undersøgelse af, hvad der rent faktisk er sket med de pågældende. Så vi tager det ansvar meget alvorligt, og jeg mener også, at det er berettiget; vi har et ansvar for de folk, som vi tilbageholder og overgiver til andre også i Irak.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Tak for orienteringen, som imidlertid omhyggeligt undgik at svare på det centrale spørgsmål.

Det er jo rigtigt, at i henhold til Genèvekonventionen har Danmark en forpligtelse til, når vi overdrager fanger til et andet land, ikke alene at sikre os, at de har viljen, men også at de har evnen til at behandle dem, vi overdrager i henhold til konventionen.

Mit spørgsmål til udenrigsministeren og til forsvarsministeren er, om de to ministre kan garantere, at ingen af de fanger, som Danmark har overladt til briterne, er blevet udsat for tortur. Det drejer sig om, er det 37 personer? Det er jo en relativt simpel besvarelse: Ja, vi kan garantere, at ingen af de 37 er blevet udsat for tortur. Det er det svar, jeg efterlyser, og det er det svar, jeg gerne vil have nu.

Kl. 15.55

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det, jeg kan sige til hr. Søren Søndergaard, er følgende: Vi har ført tilsyn med de irakere, vi har overladt til britiske styrker. Vi har ikke observeret noget, som ikke har været i henhold til Genèvekonventionen. Vi har bedt de britiske myndigheder om at undersøge den episode, der var med vores to sygepassere. Vi har ingen som helst grund til at tvivle på, at de britiske styrker behandler de tilbageholdte rigtigt. Her var en episode, som skal undersøges, og briterne har sagt, at al information med hensyn til den episode vil blive stillet til vores rådighed.

Men det er jo meget svært for mig at stå her og give hr. Søren Søndergaard en garanti, jeg har ikke selv været dernede, jeg har ikke gået rundt og hilst på de tilbageholdte, der har været i bri-

tisk varetægt, men vi har ingen indikationer af, at de ikke er blevet behandlet korrekt.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Da den nuværende udenrigsminister, den tidligere hr. Per Stig Møller, bl.a. sammen med mig besøgte det kinesiske diktators fængsel i Lhasa, gav det os heller ikke nogen anledning til at drage i tvivl, at de mennesker, der var der, blev behandlet ordentligt. Vi fik oven i købet oplyst, at rationerne i fængslet var bedre end uden for fængslet, så der var nærmest et ønske om at komme ind i fængslet for at få adgang til de her fantastiske rationer.

Eksemplet viser bare, at det selvfølgelig er absurd at lægge til grund, hvad en myndighed siger om sig selv. Den eneste måde, man kan få det afklaret på, er ved at spørge de pågældende 37 personer, om de har været udsat for noget, og hvis man har spurgt de pågældende 37 personer og de siger, at de ikke har været udsat for noget, så kan ministeren garantere det. Så enkelt er det.

Men jeg forstår, at ministeren ikke kan garantere det. Og hvad værre er: Ministeren vil ikke undersøge det. Ministeren vil ikke tage kontakt med de 37 personer, fordi man er bange for, hvad man får at vide. Man har spurgt briterne: Nu torterer I dem vel ikke? Og briterne siger: Nej, vi torterer dem ikke. Og så er man tilfreds; man finder ingen anledning til at gå videre.

Jeg synes, at f.eks. hr. Jeppe Kofod fra Socialdemokraterne eller hr. Niels Helveg Petersen fra Det Radikale Venstre skulle slutte op om det krav, at det rent faktisk bliver undersøgt ved at snakke med de 37 personer om, hvad de har været udsat for.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Indledningsvis en lille forbrugeroplysning: Der er tale om, at der er overdraget 43 irakere til Storbritannien, og de 43 er alle løsladt, og den sidste blev løsladt medio maj.

Jeg er nødt til at sige igen, at vi jo har ført inspektioner med de pågældende tilbageholdte, vi har været ude på stedet, vi har sågar lavet en aftale med de britiske myndigheder om, at vi kommer på uanmeldte inspektioner. Og jeg er nødt til at sige til hr. Søren Søndergaard, at vi ikke har fundet anledning til at bemærke noget omkring de tilbageholdte. Det, vi har set, har været jævnt før Genèvekonventionen og den aftale, vi har lavet med de britiske myndigheder på

stedet, og vi har ingen grund til at betvivle, at briterne følger den aftale, vi har indgået med de britiske myndigheder.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Villy Søvndal som ordfører.

Villy Søvndal (SF):

På mange måder er det jo en bemærkelsesværdig dag. Nu forlænger et flertal styrkebidraget i Irak i den krig, som Dansk Folkeparti, Venstre og De Konservative valgte at Danmark skulle deltage i.

Der er kun ét parti, der indtil nu ikke har deltaget i debatten. Jeg kan se, at Dansk Folkepartis forsvarsordfører nu er i salen – her tænker jeg på hr. Søren Krarup – og jeg kan se, at Dansk Folkepartis udenrigsordfører, og her tænker jeg på hr. Peter Skaarup, nu er på vej ind i lokalet. Dansk Folkeparti er jo et af de partier, der ikke alene har ansvaret for, at Danmark kom i krig, men som også har ansvaret for besættelsen og i dag ansvaret for, at besættelsen forlænges i en situation, hvor der på grund af de amerikanske styrkers opførsel over for fanger og hårdhændede behandling af irakerne også er en større risiko for danske soldater, og det vil måske være rimeligt bare sådan af hensyn til almindelig anstændighed, at et parti som Dansk Folkeparti – jeg kan se, at udenrigsordføreren, hr. Peter Skaarup, nu er på vej helt herop, og jeg kan også se hr. Søren Krarup sidde dernede – der er villig til at tage så stort et ansvar, også er villig til at delagtiggøre offentligheden i, hvad det er for overvejelser, der ligger bag. Nu har vi andre redegjort for vore synspunkter.

Kl. 16.00

Jeg synes, det er imponerende, at et parti, der nu har sat sig ned med armene over kors, et parti, som har påført os en krig, som var bygget på løgne og bedrag, fortsætter en besættelse i en situation, hvor situationen bliver stadig mere skærpet, men vælger den arrogante holdning end ikke at redegøre for sit standpunkt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Se, alle, der er til stede i denne her sal, ved jo godt, at det, hr. Villy Søvndal lige sagde, ikke er korrekt. Han angreb et parti, Dansk Folkeparti, for ikke at ville redegøre for deres stilling og ikke gøre klart, hvorfor de støtter det her forslag ligesom et stort flertal. Men nu sidder der jo også hundred tusinde seere, og de kunne jo tro,

at hr. Villy Søvndal helt undtagelsesvis fortalte noget, der var rigtigt.

Lad mig så minde om, at det her forslag var til første behandling sidste onsdag – det er altså nøjagtig 7 dage siden – og jeg hørte Dansk Folkeparti meget klart og meget tydeligt redegøre for sin stilling, og de gjorde det også i adskillige bemærkninger. De har redegjort meget omhyggeligt under udvalgsbehandlingen og i betænkningen, så det er klart og tydeligt fastslået, hvad samtlige otte partier mener om det her forslag.

Så det er ikke fair, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvndal, over for dem, der ikke kender forhistorien, at insinuere, at man ikke aner, hvad et parti mener, og det her siger jeg som formand for Forsvarsudvalget, hvor vi også har haft en række møder: Deres holdning er lige så klart markeret som alle andre partiers.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Man skal jo altid være forsigtig, når man udfordrer de nærmeste venner til hr. Helge Adam Møller.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at vi har en debat af den her art, som ikke drejer sig om et hvilket som helst forslag, men om et forslag om at sende danske soldater ud i en forlænget operation med de risici, de løber, uden at det parti, der oprindeligt sammen med hr. Helge Adam Møller og Venstre var med til at starte det her, overhovedet vælger ved andenbehandlingen under en 2 timer lang debat at tage ordet en eneste gang.

Men nu kan jeg se, at den dårlige samvittighed har nået Dansk Folkepartis udenrigsordfører, som nu er på vej herop, så debatten har jo på den måde nyttet; man kan alligevel pirke til det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

Nu er det jo sådan her i Folketinget, at man under førstebehandlingen klart fortæller: Hvad er det egentlig partiets holdning er? Dukker der så noget nyt op, som man af den ene eller den anden grund ikke har haft fremme, kan man så under andenbehandlingen, når der er tale om et beslutningsforslag, tilkendegive sin holdning.

Jeg synes egentlig, det er lidt misbrug af Folketingets tid, at hr. Villy Søvndal bliver ved med at sige, at Dansk Folkeparti ikke har nogen mening om det her, når vi meget klart og meget in-

tenst under førstebehandlingen har haft en lang debat om de her ting.

Dansk Folkeparti har brugt tid på meget klart at tilkendegive vores holdning i betækningsbidraget, hvad SF i øvrigt ikke har, der er ikke en linje fra hr. Villy Søvndal og SF i betækningsbidraget, men Dansk Folkeparti har afgivet et meget fyldigt betækningsbidrag, hvor vi vejer forskellige argumenter for og imod det, der foregår i Irak i øjeblikket. Ca. 40 linjer har Dansk Folkeparti skrevet i det betækningsbidrag.

Kort fortalt handler det om, at vi synes, at der ikke er nogen alternativer til, at Danmark fortsat yder en indsats, fordi vi mener, at danske styrker hver dag gør gavn i forhold til den irakiske civilbefolkning, noget, som hr. Villy Søvndal aldrig seriøst er gået ind i en snak eller debat om, for hr. Villy Søvndal er bare imod.

Hvad med de mange ting, der trods alt er kommet i orden i det irakiske samfund, siden Saddam Hussein blev smidt af pinden? Har hr. Villy Søvndal slet ikke observeret, at der faktisk sker fornuftige fremskridt for civilbefolkningen i Irak, at det bliver muligt – og det er også noget af det, vi har skrevet om i betækningsbidraget fra Dansk Folkepartis side – at flygtninge kan vende tilbage til det område, de er flygtet fra, at det bliver muligt at få en række forsyninger op at stå, som aldrig har fungeret under Saddam Hussein og det styre, han stod for? Det er, som om det går fuldstændig hen over hovedet på hr. Villy Søvndal og SF, hvad der egentlig er opnået af fremskridt.

Kl. 16.05

Vi kan så alle sammen have et håb om, at terrorhandlingerne holder op, og at de terrorister, der har fundet et nyt hjemsted og gerne vil udøve terrorisme, stopper deres forehavende, men det er vi jo ikke herrer over, vi kan bare gøre, hvad vi kan for at stoppe det, der foregår, og for at sikre, at der kommer nogle fornuftige fremskridt.

Men hr. Villy Søvndal interesserer sig overhovedet ikke for det. Hr. Villy Søvndal har åbenbart ikke læst betænkningen, hvor Dansk Folkeparti altså over meget lange stræk argumenterer for vores holdning. Hr. Villy Søvndal og SF har ikke skrevet en linje i den betænkning, vi har afgivet i Forsvarsudvalget.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Tak til hr. Peter Skaarup, fordi det lykkedes ham at overvinde den der voldsomme uvilje mod at

diskutere Irak, efter at det går skidt. Det er jo bemærkelsesværdigt, så svært det er at få Dansk Folkeparti overhovedet til at vedkende sig det ansvar, som aldrig var blevet til noget, hvis ikke Dansk Folkeparti sammen med regeringspartierne havde kastet Danmark ud i den her krig.

Det er jo så ikke rigtigt, når hr. Peter Skaarup siger, at der ikke sker noget nyt. Jo, der sker hele tiden noget nyt. Det er en uges tid siden, at 41 mennesker fejrede et bryllup i Irakovre imod den syriske grænse; det gik godt, indtil de blev bombet; så døde der 41 mennesker.

Det er bl.a. hr. Peter Skaarups ansvar, at sådan noget sker, for hr. Peter Skaarup har været med til at starte denne her krig, er med i besættelsesstyrken. Der sker hele tiden noget nyt. Derfor synes jeg, det er helt underligt, at et parti, der har så centralt et ansvar for at have ført Danmark i krig, vælger tavsheden. Den blev altså brudt nu, men der skulle godt nok meget opfordring til.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg tror, alle er enige om, at ikke alt det, der foregår i Irak, er godt, tværtimod foregår der også mange negative ting med terrorhandlinger, men det gør der også andre steder rundt omkring i verden.

Det, vi så kan vælge fra dansk side, er at sige: Vi vil ingenting have med det at gøre, de må sejle deres egen sø – som hr. Villy Søvndal gør. Eller man kan sige, som Dansk Folkeparti har gjort: Jamen nu har vi den situation, der er, og så må vi tage udgangspunkt i at hjælpe dem, som er i problemer, og så må vi sørge for, at de, der er fordrevne, de, der er flygtninge, de, der er kommet til Danmark, og som gerne vil tilbage, men ikke kan få lov til det, vender tilbage.

Det er noget af det, vi har skrevet fyldigt om i vores betækningsbidrag. Det er så ikke lykkedes SF at få skrevet noget ned om, hvad *de* mener, i betækningsbidraget. Det er lykkedes Det Radikale Venstre, og det er i øvrigt også lykkedes Enhedslisten og andre partier at skrive noget om, hvad man mener, og det synes vi da er godt, men jeg kan bare ikke forstå, at vi skal bruge Folketingets tid på at diskutere, at partier ikke tager ordet, når hr. Villy Søvndal udmærket godt ved, hvad Dansk Folkeparti står for. Det er ærgerligt, at vi skal bruge tid på det, men vi kan godt gøre det, jeg skal nok svare på de spørgsmål, der er.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Hr. Peter Skaarup sagde, at Dansk Folkeparti havde indledt denne her krig for at bekæmpe terroren. Jeg tror, det var hr. Niels Helveg Petersen, der i sit ordførerindlæg dokumenterede rapporten om, at terroren eksploderer, at fra, at Irak ikke var et sted med international terror, er Irak i dag et sted, der både udvikler terrorister og tiltrækker terrorister, så terroren eksploderer i et omfang, vi har aldrig har set før.

Jeg ville godt spørge: Bekymrer det ikke hr. Peter Skaarup at have været med til at lave et centrum for terror i det omfang, vi ser i Irak i dag?

Så siger hr. Peter Skaarup: Jamen det går fremad i Irak. Der er folk, der har besøgt Irak, der mener noget andet. Da vi havde høringen her i Folketinget, var Hans von Sponeck, som er tidligere FN-udsending i Irak, til stede, og han kan den stik modsatte historie fra de kontakter, han har i Irak, og det er, at dagligdagen ikke fungerer, at elektriciteten ikke fungerer, at ingenting fungerer. Så hvor har hr. Peter Skaarup sit billede fra?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg har jo ikke sagt, at alt er perfekt i Irak, og at alt går fremad, jeg har bare sagt, at vi har to muligheder, og den ene er, at vi kan sige: Nu må irakerne sejle deres egen sø – som hr. Villy Søvndal gør. Eller vi kan sige: Skal vi se, om vi kan få nogle bedre vilkår for irakerne og arbejde i den retning? Og det er så det, Danmark har besluttet.

Kl. 16.10

Det er ikke Dansk Folkeparti, der har indledt nogen krig; det er flere lande, der har været enige om, at man ville sætte en stopper for det. Saddam Hussein havde gang i. Og hr. Villy Søvndal ved jo altså ikke noget om, hvad der ville være sket, hvis Saddam Hussein havde siddet ved magten.

Det mest sandsynlige, der ville være sket, er, at Saddam Hussein ville have fortsat det rædselsregime, som vi har set igennem årene, og som har betydet, at alt det, man skulle tro hr. Villy Søvndal var imod, altså kvindeundertrykkelse, vold mod civile og giftgasangreb, ville fortsætte. Det er ikke fortsat takket være, at man har sat en stopper for hans aktiviteter. Så fremskridt er der bestemt sket, vil jeg gerne sige til hr. Villy Søvndal.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er naturligvis glad for, at regeringen erkender, at Danmark har et ansvar for de fanger, som vi har afleveret til de britiske besættelsesstyrker, men jeg bliver nødt til at sige, at det simpelt hen ikke er godt nok, at man mener, man kan klare det med en besvarelse gående ud på, at man har været henne at se til dem, og at de så ud til at have det meget godt, og derfor kan man så afslutte den sag.

Vi vil blive ved med at forlange, at hver enkelt af de 43 personer bliver kontaktet, så der kommer en afklaring af, om nogen af de 43 personer har været udsat for tortur eller anden ydmygelse, og vi vil fastholde, at det er regeringens ansvar at sørge for det. Det vil vi fastholde i dag, det vil vi fastholde i morgen, det vil vi fastholde i den kommende valgkamp, det vil vi fastholde i al fremtid, at regeringen har en forpligtelse til at undersøge, hvad der er sket med de 43 personer, som er udleveret til engelsk varetægt i en situation, hvor der er kommet dokumentation frem om, at englænderne har mishandlet deres fanger. Så længe man ikke gør det, så længe man nægter at gøre det, vil vi fastholde, at det åbenbart må være, fordi der er noget, man ikke ønsker frem.

Vi håber som sagt, at både Det Radikale Venstre, Socialdemokratiet og andre vil gå med til en fælles opfordring til, at denne her sag bliver undersøgt til bunds, og at de 43 bliver kontaktet. Alt andet vil være fuldstændig uacceptabelt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 92 stemmer (V, S, DF, KF, RV og KD) mod 11 (SF og EL).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 109:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en udviklingskommission.

Af Jann Sjursen (KD) m.fl.

(Fremsat 20/1 2004. Første behandling 13/4

2004. Betænkning 19/5 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 45 (S, SF, RV, EL og KD) stemte for, 53 (V, DF og KF) imod.

Kl. 16.15

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 153:

Forslag til folketingsbeslutning om EU-parlamentarikeres løn-, skatte- og rejsevilkår.

Af Peter Skaarup (DF) m.fl.

(Fremsat 23/3 2004. Første behandling 19/5

2004. Betænkning 28/5 2004).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Peter Skaarup (DF):

Dansk Folkeparti skal bare endnu en gang opfordre folketingsmedlemmerne til at stemme for det her forslag. Det er et forslag, som efter vores opfattelse er vigtigt, fordi det sender et signal til regeringen om, at man skal arbejde for, at der kommer mere rimelighed i den aflønning og de rejserregler, som europaparlamentarikerne benytter sig af.

Vi synes fortsat, det er urimeligt, at vi ser et misbrug blandt europaparlamentarikere, hvor man for hver rejse, man sender sig selv af sted på, får yderligere indtægter til egen lomme. Det er den praksis, som nogle europaparlamentarikere gerne vil fastholde, og det synes vi er urimeligt.

Vi synes, at en støtte til det her forslag vil være rimelig for det danske Folketing, som traditionelt er et Folketing og et land, som i EU-regi arbejder for mere rimelige og ordentlige forhold, hvad angår europaparlamentarikere.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt gentage fra førstebehandlingen: Regeringen lægger stor vægt på, at vi får ryddet op i europaparlamentarikernes økonomiske forhold; det er vi jo ikke uenige om. Den igangværende valgkamp viser jo også, at der er mulighed for at tjene uacceptabelt mange penge på godtgørelser, der ikke skal aflægges regnskab for. Det er og bliver ødelæggende for Europa-Parlamentet som institution, at det ikke kan finde ud af at lave sine økonomiske regler og aflønningsformer på en måde, der tilfredsstiller os alle, og dermed er det også skadeligt for den rolle, Parlamentet kommer til at spille i udviklingen af et demokratisk EU, hvor det er meget vigtigt, at Parlamentet får en stærkere rolle, som der også er lagt op til i forvaltningstraktaten.

Derfor vil regeringen i Rådet arbejde for at få vedtaget en statut for medlemmerne af Europa-Parlamentet, der kan skabe fælles vilkår for europaparlamentarikernes økonomiske forhold. En forudsætning for, at Rådet kan godkende en MEP-statut, er bare i sagens natur, at Parlamentet, som alene fastlægger godtgørelsesreglerne, selv vedtager de nye regler for omkostningsgodtgørelser, herunder rejsegodtgørelser, der er baseret på faktiske udgifter, og det er derfor, vi er nødt til at stemme imod forslaget, fordi det faktisk ophæver Parlamentets forpligtelse og ret til selv at sætte sine egne godtgørelsesregler.

Vi lægger pres på Parlamentet, vi synes, de skal sørge for at få bragt orden i de forhold her, og det pres vil vi blive ved med at lægge på Parlamentet, men det er altså bare ikke os, der vedtager Parlamentets godtgørelsesregler, det er Parlamentet selv.

Hermed sluttede forhandlingen.